

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธ : กรณีศึกษา กลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จ.เชียงใหม่
ผู้วิจัย	: นางสาวกันยารัตน์ รินศรี
ปริญญา	: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูพิพิธสุตาทรร, ดร. ปธ.๓, นธ.เอก, พธ.บ.(ศาสนา), M.A. (Buddhist Studies), M.Phil. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies) : ผศ.ดร.พูนชัย ปันธิยะ นธ.เอก, พธ.บ.(ศาสนา), ศศ.ม.(ปรัชญา), Ph.D. (Buddhist Studies) : ผศ.ดร.ปรุตม์ บุญศรีตัน ปธ.๙, พธ.บ. (ปรัชญา), ศษ.ม. (ภาษาไทย), อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธ : กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จ.เชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรน้ำตามหลักพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรน้ำของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จ.เชียงใหม่ และ ๓) เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธของกลุ่มอนุรักษ์ ลุ่มน้ำปิง จ.เชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์ให้เห็นกระบวนการจัดการทรัพยากรน้ำ ผลการศึกษาพบว่า

การจัดการทรัพยากรน้ำตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นการจัดการทรัพยากรน้ำให้คุ้มค่า และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องอิงอาศัยการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดทรัพยากรน้ำด้วย ส่วนความสำคัญของทรัพยากรน้ำได้แก่ มีความสัมพันธ์ในแง่พึ่งพาอาศัยกับทรัพยากรชนิดอื่นเช่น ป่าไม้ ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตให้มีน้ำใช้ อุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ มีความสำคัญในแง่การจัดการเพื่อเกษตรกรรม และเป็นสถานที่รื่นรมย์พักผ่อนหย่อนใจ และแสดงออกโดยผ่านหลักพุทธธรรม พระวินัย ศาสนพิธี และบทบาทของพระสงฆ์

การจัดการทรัพยากรน้ำของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จ.เชียงใหม่ เป็นการจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกันระหว่าง หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชนและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มชุมชนลุ่มน้ำปิง และพระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วม โดยเห็นว่าทรัพยากรน้ำเป็นของสาธารณะจึงมีการจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกัน มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ และใช้อำนาจรัฐในการจัดการทรัพยากรน้ำ

สำหรับการจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จ.เชียงใหม่ เป็นการจัดการแบบบูรณาการโดยใช้หลักพุทธธรรม อำนาจอริย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ กระบวนการชุมชนในการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย ส่วนรูปแบบการจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรสร้างคุณธรรมในจิตใจ ใช้ กฎหมายควบคุมพฤติกรรม ดำเนินงานแบบเครือข่าย และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

Dissertation Title : Buddhism Integrated Water Resources Management :
A Case study of the Ping River Conservation Organization,
Chiang Mai Province.

Researcher : Ms. Kanyarat Rinsri

Degree : Doctoral of Philosophy (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Ven. Dr. Phrakru Pipitsuttatarn
Pali III, B.A., M.A., M. Phil., Ph.D. (Buddhist Studies)

: Asst. Prof. Dr. Poonchai Pantiya
B.A., M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)

: Asst. Prof. Dr. Prarut Bonsriton
Pali IX, B.A., B.A., M.A. Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 19, 2014

Abstract

The dissertation entitled “Buddhism Integrated Water Resources Management, Chiang Mai Province” consists of 3 objectives as: 1) to study the concept of water management based on the Buddhist principle, 2) to explore the water management of the Ping River Conservation Organization in Chiang Mai province and 3) to investigate the Buddhism integrated in water resources management of the Ping River Conservation Organization. This research was involved with two research methodologies viz., the documentary research method and the qualitative research method. The data were analyzed to be the process of the water management resources and its results were as follows:

The water resources management in line with the Buddhist principle is the management of water resources and uses them for the maximum benefit and it depends on the forest resources management: an aggravating factor to the water resources. The importance of water resources is related to other resources such as the forest resources; in term of the dependent origination, it is important to the subsistence and adequate for water consumption. In addition, the water resources are important in term of the agricultural management and are the places of pleasant for relaxing. There were shown through the Vinaya or disciplines, the Buddhist religious rite and the role of Buddhist monks.

The water resources management of the Ping River Conservation is, in another way, considered to be the collaboration management among state agencies, private sectors, the Royal Project, the Local Administrative Organization, the Community of Ping Watershed and the Sangha Community. They have noted that the water resources belong to the public, thus it should be managed together with the use of local traditional rituals and the state power.

Last, in case of Buddhism integrated water resources management of the Ping River Conservation Organization, it was integrated by using the Buddhist doctrines, state power, indigenous knowledge and power of community in order to effectively and mutually beneficial to all parties. Regarding to the effective model of the integrated water resources management, it should cultivate the morality in people's mind, use the law for controlling behavior, the networking operation and descending the indigenous knowledge.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอในระดับปริญญาเอก สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือเกื้อกูลและคำแนะนำจากบุคคลหลายท่านดังนี้ ขอขอบคุณ พระครูพิพิธสุตาทร, ดร.ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.พูนชัย ปันธิยะ และ ผศ.ดร.ปรุฑม์ บุญศรีตัน กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ พระดร.ฐานี จิตวิริโย และ ผศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ ที่ได้ให้ข้อคิดคำแนะนำแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ขอขอบคุณ ดร.ไพฑูรย์ รื่นสัตย์ที่คอยให้คำชี้แนะ แนะนำให้คำปรึกษาทำให้สารนิพนธ์มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และที่ขาดมิได้ขอกราบขอบพระคุณท่าน ว. วชิรเมธี ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระมหาสุทิตย์ อาภากรโ, ดร.ที่เป็นประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และพระสมุห์ฐานี จิตวิริโย, ดร.กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่มีส่วนสำคัญในการทำให้เนื้อหาในการศึกษาวิเคราะห์มีความถูกต้องสมบูรณ์ครบทุกประการและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และขอขอบคุณ คุณจิตตกร จันทรศิลป์ คุณบุญมี แก้วตา และคุณพัลลภ หารุคำจาเจ้าหน้าที่ธุรการบัณฑิตวิทยาลัย ผู้คอยดูแลติดตาม ประสานงานทำให้งานประสบความสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ ผู้ใช้สัมภาษณ์ทุกท่าน คุณพ่อร้อยตำรวจตรีเกรียงศักดิ์ รินศรี , คุณแม่สุดใจ รินศรี, ว่าที่ร้อยตรีวิบูลย์ วัฒ และ ดญ.ธัญรดี วัฒ ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจและสนับสนุนจนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสาวกัญยรัตน์ รินศรี

๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗